

چالش‌های قند و شکر در سال ۱۴۰۰

صفحه ۳

سرمقاله

صنعت قند و شکر استراتژی و تاکتیک

ابهمن دانایی |

اقتصاد ایران از دهه ۱۳۴۰ تا امروز با اقتدار دیوانسالاران و تکنوکرات‌ها و سیاست‌ورزان حرفه‌ای یک ویژگی اصلی خود را صیانت کرده است و آن دولتی بودن اقتصاد است. دولتی بودن اقتصاد اصول و روش‌های خاص و سازوکارهای خود را دارد که در اینجا مجال پرداختن به آنها نیست. اما مهم‌ترین اصل در اقتصاد دولتی انحصار اختیارات و دیکته کردن اراده سیاسی دولت در جای جای فعالیت‌های اقتصادی مربوط به بنگاه‌ها و خانواده است. این ویژگی راه را برای حضور نیرومند بخش غیردولتی در مراکز اصلی تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری مسدود کرده است. این اصل پس از پیروزی انقلاب اسلامی و به ویژه پس از پایان جنگ که تا امروز ۴ رئیس دولت بر سر کار بوده و سکان نهاد اجرایی را در اختیار گرفته‌اند و پنجمین رئیس‌جمهور نیز از نیمه دوم مردادماه کارش را آغاز می‌کند بیشتر به چشم می‌خورد.

ادامه در صفحه ۲

ورود کشتی حامل ۱۳۳ هزار تن شکر به بندر امام خمینی (ره)

مدیرکل غله و خدمات بازرگانی خوزستان گفت: ۲ فروند کشتی اقیانوس پیما حامل ۱۳۳ هزار تن شکر خام در بندر امام خمینی (ره) در جنوب خوزستان پهلو گرفتند.

امید جهان نژاد بیان روز چهارشنبه در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا افزود: این ۲ محموله شکر خام برای تصفیه و تبدیل آن به شکر سفید به کارخانه‌های تصفیه قند و شکر در سراسر کشور ارسال خواهد شد. وی گفت: این محموله‌های شکر خام وارداتی، بخشی از سفارش شرکت بازرگانی دولتی ایران برای تأمین نیاز داخلی کشور است.

شرکت بازرگانی دولتی ایران متولی واردات و تأمین نیازهای غلات مورد نیاز کشور شامل گندم، شکر، برنج و روغن خام خوراکی است. در فروردین و اردیبهشت امسال نیز سه فروند کشتی حامل شکر خام به ظرفیت ۱۹۸ هزار تن از طریق بندر امام خمینی (ره) وارد کشور شد و با احتساب محموله این ۲ کشتی مجموع واردات شکر خام به این بندر راهبردی از ابتدای امسال تاکنون به ۳۳۱ هزار تن رسید.

حدود ۸۵ درصد حجم غلات و نهاده‌های دامی و طیور مورد نیاز کشور از طریق بندر امام خمینی (ره) به صورت فله وارد کشور می‌شود. نیاز سالانه کشور به شکر ۲.۲ میلیون تن است که از این میزان ۱.۵ میلیون تن در داخل تولید می‌شود و

حدود ۷۰ هزار تن شکر خام از خارج وارد می‌شود که بخشی از شکر خام (زرد) وارداتی در شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی خوزستان و کارخانه‌های قند سراسر کشور به شکر سفید تبدیل می‌شود.

براساس برنامه چشم‌انداز ۱۴۰۴، حدود ۷۰ درصد تولید شکر مورد نیاز کشور در خوزستان از تولید ۲ محصول راهبردی نیشکر و چغندر قند تأمین خواهد شد.

در صفحات دیگر می‌خوانید:

خصوصی‌ها
دیگر شکر
وارد نمی‌کنند؟

صفحه ۸

درباره امروز
قدیمی‌ترین
صنعت ایرانی

صفحه ۷

کشت چغندر قند
در خوزستان
اقتصادی تر شد

صفحه ۶

حمایت‌های فنی قابل دسترس
برای تولیدکنندگان چغندر قند
و نیشکر در جهان

صفحه ۴

وحشت از ابرتورم در راه

احمد میدری - معاونت رفاه وزارت
تعاون، کار و رفاه اجتماعی

ایران در سال گذشته تورم حدود ۵۰ درصد را تجربه کرد. در تاریخ صد سال گذشته شش کشور جهان تورم ماهانه ۵۰ درصد را تجربه کردند. یعنی میزان تورم آنها حداقل ۱۰ برابر و عموماً صدها هزار برابر بیشتر از ایران بوده است. تورم در یک زمان نامعین و یک‌مرتبه مانند کوه آتش‌فشان فوران می‌کند، یا مانند سونامی از دریا سر برمی‌آورد، حمله‌ور می‌شود و همه چیز را می‌بلعد. این روزها که خبرهای پایان تحریم قوی‌تر شده است، خوشحال بودم و خدا را شکر می‌کردم که برخلاف شش کشور دیگر که اقتصاد همه آنها به علت تحریم یا فشار خارجی با ابرتورم روبرو شدند، این دوره دشوار را با همه مشکلات از سر گذراندم. در یک سال گذشته، معاونت رفاه به اقتضای وظایف و مأموریت‌های سازمانی‌اش شاید بیش از هر سازمان دولتی دیگری آمار فقر و بی‌کاری را در دست داشت و با وجود همه اطلاعات، باز از اینکه مانند آلمان در ۱۹۲۳، یونان ۱۹۴۴، مجارستان ۱۹۴۶، یوگسلاوی ۱۹۹۴، زیمبابوه ۲۰۰۸ و ونزوئلا ۲۰۱۸ نشدیم، خوشحال بودم.

ادامه در صفحه ۲

صنعت قند و شکر استراتژی و تاکتیک

ادامه از صفحه اول

انتخابی بودن نفر اول اجرایی کشور ضمن همه خوبی‌هایی که دموکراسی دارد اما در ایران به دلیل فقدان احزاب به یک معضل تبدیل شده است. به این معنی که رؤسای دولت‌ها در هنگامه کاندیداتوری وعده‌هایی می‌دهند و پس از رأی آوردن نیز برای صیانت از آرای به دست آمده و

جولوگیری از سقوط محبوبیت راهبردهایی را در دستور کار قرار می‌دهند که مضمون اصلی آنها به دست آوردن دل شهروندان با هر قیمت است. این اراده سیاسی دولت‌ها در عمل اما برای فعالیت‌های صنعتی و تولیدی به‌ویژه فعالیت‌هایی که یک سر در مزرعه و یک سر در صنعت دارند و تازه باید برای تنظیم بازار آن واردات نیز انجام شود، مطلوب نیست. نکات در پیش نوشته شده برای توضیح دادن این اصل مهم است که دولت‌های ایران پس از جنگ که رؤسای آنها با ۴ گرایش گوناگون سیاسی - اقتصادی بر سر کار آمدند استراتژی خود را در صنعت و کشاورزی و بازرگانی داشته و هر کدام بر اساس منافع گسترده سیاسی دولت خود عمل کرده‌اند. به این ترتیب صنعت ایران در همه ۳۲ سال پس از پایان جنگ فاقد استراتژی بوده است. تلاش دولت اصلاحات نیز برای تدوین و تهیه استراتژی صنعتی به جایی نرسید.

فقدان استراتژی صنعت ایران در کلیت خود راه را برای تحمیل اراده سیاسی دولت‌ها بر صنعت از جمله صنعت قند و شکر که یکی از صنایع با اهمیت کشور است، هموار کرده است. در غیاب استراتژی صنعت قند و شکر بوده است که هر دولت در هر دوره و حتی در هر ۴ سال و با تغییر مدیران وزارتخانه‌های کشاورزی، صنعت و بازرگانی تاکتیک‌های گوناگونی به کار گرفته‌اند. یک دولت آزادسازی واردات و دادن ارز ترجیحی را به مثابه تاکتیک و با راهبرد ارزان‌سازی در دستور کار قرار داده است و یک دولت خودتکایی را در کانون توجه قرار داده است و این عدم سازگاری و بریده بریده شدن سیاست‌ها به صنعت قند و شکر آسیب جدی زده است. رفتار سلیقه‌ای دولت‌های گوناگون امکان برنامه‌ریزی را از کارخانه‌های قند و شکر گرفته و آنها نیز در غیاب استراتژی واحد سردرگم و تنها مانده و هر بار بر پایه اجبار و تحمیل روش‌های تازه‌ای را باید به کار می‌گرفتند.

نکات سیاست

حالا و پس از چانه‌زنی‌های کارشناسی و نیز بر اساس روش پرهزینه آزمایش و خطا در اقتصاد قند و شکر و البته بر اساس اجباری که دولت دوازدهم به دلیل دادن درآمد ارزی داشت، آزادسازی در صنعت قند و شکر رخ داده است. این یک سیاست است که به باور و بر اساس مطالعات و تجربه میدانی در صورت ادامه می‌تواند فعالیت‌های این صنعت را از فراز و فرودهای حیرت‌انگیز و آسیب‌سازها کند. توصیه و درخواست کارشناسی مجموعه مدیران و کارشناسان اقتصاد و صنعت قند و شکر از دولت سیزدهم این است که پس از استقرار در نهاد ریاست‌جمهوری و انتخاب کابینه این سیاست و این استراتژی را به هم نزنند و قصد و اراده تازه‌ای برای تغییر استراتژی نداشته باشد. دولت سیزدهم می‌تواند بر اساس شرایط در تاکتیک‌ها و روش‌های مرتبط با اقتصاد قند و شکر تغییراتی انجام دهد تا با این روش‌ها بهره‌وری در صنعت افزایش یابد و ایران از شر وابستگی به واردات شکر خلاص شود اما امیدواریم استراتژی فعلی را با تحول مواجه نکنند. از هر وزیر محترمی که در ارتباط با این صنعت تصمیم‌گیر است نیز درخواست می‌شود ثبات در استراتژی را در دستور کار قرار دهد و اجازه دهد صنعت روی ریل فعلی حرکت کند و سیاست‌ها را با تحولات عجیب روبه‌رو نسازد. در عمق این استراتژی موجود مسأله نرخ ارز و جولوگیری از تکان‌های شدید، یک اصل بدیهی است که باید در کانون توجه قرار گیرد. سیاست ارزی نباید دستخوش تحولات ناگهانی شده و تعادل نسبی در قیمت تمام شده تولید داخلی و واردات را به هم بریزد. سیاست حمایت از محصولات کشاورزی و مواد غذایی و با راهبرد امنیت قضایی و آزادسازی فعالیت بنگاه‌ها نیز از الزام‌های این استراتژی است که امیدواریم دستخوش تحول نشود.

همکاری با برکت

قبول داریم که دولت‌ها وظایف گسترده و ژرفی در کلیت کار خود دارند و باید با استفاده از همه توانایی‌های ملی مادی و فکری شهروندان را راضی نگه دارند و این مسأله مدیران را در وضعیت خاصی قرار می‌دهد. اما تجربه جامعه‌های دیگر و نیز تجربه نیم سده تازه سپری شده ایران نشان می‌دهد هر گاه اراده و خواست سیاسی دولت‌ها با همکاری نهادهای مدنی و تشکلهای غیردولتی همساز و همراه بوده است وضعیت بهتر شده است. در همین دهه‌های اخیر دولت‌هایی که با هوشمندی و دلسوزی از توانایی‌های فنی، تخصصی و تجربه مدیران کارخانه‌های قند و نیز نهاد انجمن صنفی کارخانه‌های قند و شکر استفاده کرده‌اند صنعت و اقتصاد و بازار شکر در تعادل قرار گرفته و التهاب از بازار شکر دور شده است. انجمن صنفی کارخانه‌های قند و شکر با کارنامه‌های روشن و با اراده‌ای معطوف به همکاری با دولت‌های گوناگون با استراتژی رسیدن به خودتکایی قابل قبول در تولید شکر از امکانات داخل و نیز افزایش رفاه مصرف‌کنندگان و افزایش تولید کشاورزان و سرانجام آسودگی خیال دولت‌های گوناگون امیدوار است که بتواند تجربه ارزشمند و منحصر به فرد خود را در اختیار مدیران دولت سیزدهم بگذارد تا استراتژی و تاکتیک‌های اتخاذ شده در اقتصاد قند و شکر روندی بالنده و بر پایه افزایش ضریب امنیت غذایی و رهایی از وابستگی، منافع ملی را تأمین کند.

وحشت از ابرتورم در راه

ادامه از صفحه اول

تجربه این کشورها را مرور کنیم تا درکی از ابرتورم یونان در سال ۱۹۴۴ داشته باشیم پس از اشغال این کشور در جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۴۴ نرخ تورم ماهانه در یونان به ۱۳ هزار و ۸۰۰ درصد رسید (در ایران حداکثر پنج درصد بوده است) به طوری که قیمت‌ها هر پنج روز، دو برابر می‌شد. وخامت اوضاع اقتصادی به حدی بود که درآمد ملی از ۶۷ میلیون درخما در سال ۱۹۳۹ به ۲۰ میلیون درخما در سال ۱۹۴۴ رسید. قحطی غذایی به حدی بود که در این دوره مصرف سرانه نان برای افراد در آتن در بهترین حالت فقط ۲۵۶ گرم در روز بود. شرایط به قدری وخیم بود که در منطقه سایروس دو دوره هفت و ۱۷ ماهه بر اثر قحطی ۹۰۰ هزار نفر از گرسنگی کشته شدند.

ابرتورم زیمبابوه در سال ۲۰۰۸: پس از تصمیم بریتانیا به واگذاری قدرت به رابرت موگابه و اعلام استقلال کشور زیمبابوه شرایط برای شکوفاشدن اقتصاد این کشور مهیا شد؛ اما سیاست‌های نادرست این چهره دیکتاتور منجر به بی‌ثباتی اقتصاد زیمبابوه در اواخر دهه ۱۹۹۰ شد. مهم‌ترین دلیل ابرتورم در زیمبابوه را مصادره زمین‌های زراعی سفیدپوستان بیان می‌کنند. در سال ۲۰۰۱ دولت این کشور برنامه اصلاحات ارضی خود را ارائه داد و در سال ۲۰۰۵، در راستای اجرای بخشی از این برنامه، زمین‌های کشاورزی چهار هزار سفیدپوست را مصادره کرد که این اقدام ضربه بزرگی به تجارت و صادرات زیمبابوه زد. هدف دولت موگابه در این طرح تسریع توزیع مجدد زمین‌های اقلیت سفیدپوست بین جمعیت سیاه‌پوست کشور بود. در این دوره، صادرات محصولات کشاورزی این کشور که تا پیش از سال ۲۰۰۰، ۴۰ درصد از کل صادرات زیمبابوه را شامل می‌شد، به دو درصد رسید. مصادره زمین‌های سفیدپوستان سقوط صنعت کشاورزی، افزایش قیمت مواد غذایی و قحطی را برای این کشور به دنبال داشت. بی‌ثباتی پول ملی با ابرتورم در زیمبابوه در فوریه سال ۲۰۰۷ در این کشور آغاز شد. آمارها نشان می‌دهد نرخ تورم این کشور در نوامبر سال ۲۰۰۸ حدود ۶۱۷۹ میلیارد درصد بوده است. دولت ۲۲ صفر را از واحد پول حذف کرده و قیمت یک نان ۲۲ هزار میلیارد بوده است!

ابرتورم ونزوئلا در سال ۲۰۱۸: آخرین قربانی ابرتورم در جهان ونزوئلاست. این کشور بیش از پنج کشور فوق به ایران شباهت دارد. ایران و ونزوئلا همراه با سه کشور دیگر در سال ۱۹۶۰ اوپک را تأسیس کردند، هر دو بیش از سه میلیون بشکه نفت در روز تولید می‌کردند و هر دو از سوی آمریکا تحریم شدند؛ اما تحریم در کمتر از سه سال در یکی از این دو به فاجعه‌ای بشری تبدیل شد و دیگری با شدیدترین تحریم‌ها و برای بیش از ۱۰ سال آن هم پس از شیوع بیماری کووید ۱۹ تومی حدود ۵۰ درصد را تجربه کرده است. سطح قیمت‌ها در ایران در ۱۰ سال گذشته ۱۱ برابر و در ونزوئلا ۵۳۰ هزار برابر شده است. تورم مانند هر بدبختی دیگری حد و اندازه ندارد. بدون تردید مردم از جمله کارکنان دولت و بازنشستگان در ۱۰ سال اخیر شرایط سختی را سپری کرده‌اند، اما این وضعیت بدترین حالات ممکن نبوده است. تورم میلیون و میلیارد درصدی نیز ممکن است. محتمل است خدای نکرده حالات بدتری رخ دهد. کارمندان دولت در قالب تشکلهای یا به صورت‌های مختلف برای حفظ حقوق خود، همواره تلاش می‌کنند قدرت خرید خود را ثابت نگه داشته یا افزایش دهند. بازنشستگان نیز در این سال‌ها متشکل شده‌اند. معاونت رفاه تا سال ۱۳۹۸ محل تجمع بازنشستگان بود و من هم به عنوان معاون رفاه باید به آنها پاسخ می‌دادم. درددل این عزیزان از خاطرات تلخی است که تا پایان عمر به همراه خواهم داشت. یک سالی است که این عزیزان بیش از آنکه روبروی وزارت تعاون تجمع کنند، به سازمان برنامه می‌روند و تجمع و اعتراض‌شان دستاورد بسیار بیشتری داشته است. به این اعداد دقت کنید تا بدانید چرا باید بیش از خوشحال شدن، نگران باشیم:

- در ۱۵ سال گذشته کمک دولت به صندوق‌های بازنشستگی بیش از صد برابر شده است؛ از هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان به بیش از ۱۵۰ هزار میلیارد تومان.

- در سال ۱۴۰۰ دولت به سازمان تأمین اجتماعی ۸۹ هزار میلیارد تومان از بدهی خود را می‌دهد تا بتواند حقوق سه میلیون و ۵۰۰ هزار بازنشسته، یعنی یک‌ونیم برابر تعداد کارکنان دولت را پرداخت کند. در دو سال قبل این میزان کمتر از پنج هزار میلیارد تومان بود.

- در ایران پنج میلیون و ۶۰۰ هزار بازنشسته داریم؛ یعنی حدود دوونیم برابر تعداد شاغلان دولت.

- بودجه سه صندوق بازنشستگی کشوری، لشکری و تأمین اجتماعی بیش از ۵۰۰ هزار میلیارد تومان است. بودجه عمومی دولت تنها دوونیم برابر این مقدار است. افزایش ۲۰ درصدی حقوق کارمندان دولت با توجه به همسان‌سازی حقوق بازنشستگان با شاغلان، به بیش از ۱۵۰ هزار میلیارد تومان بودجه نیاز دارد و همه این مبالغ کسری است و با خلق تورم می‌توان آن را تأمین کرد. به این رقم توجه کنید تا نقش هزینه صندوق‌های بازنشستگی در تورم مشخص شود. اگر دولت در سال ۱۴۰۰ برای تأمین هزینه‌های خود مجبور به فروش ۴۲۵ هزار میلیارد اوراق مشارکت و شرکت‌های دولتی خود باشد، مبلغ ۲۵۰ هزار میلیارد تومان آن، یعنی بیش از ۵۰ درصد آن، مربوط به صندوق‌های بازنشستگی است. افزایش حقوق کارکنان دولت و بازنشستگان، کسری بودجه عظیمی را به وجود آورده و این کسری بودجه از مهم‌ترین علل تورم در ایران است. اقتصاددانان هنوز بر سر یک مدل برای تبیین سقوط اقتصادها اجماع ندارند. سقوط اقتصادها یک فاجعه غیرقابل پیش‌بینی مانند زلزله است. اما کلیات ارزشمندی در دست همه کارشناسان اقتصادی است. ماری پیچ تورم دستمزد‌ها چند دهه است که فرموله شده است. افزایش حقوق کارکنان دولت و بازنشستگان بدون تردید به تورم دامن می‌زند. این تورم می‌تواند در یک زمان نامعین به خروج منابع از بانک‌ها و بیدار شدن اژدهای نقدینگی در ایران منجر شود. به فرض اینکه ابرتورم در ایران روی ندهد، کارمندان دولت و بازنشستگان نیز مهار تورم را بر افزایش حقوق خود ترجیح می‌دهند. وقتی تورم ۵۰ درصد است و ما حقوق آنها را ۷۰ درصد افزایش داده‌ایم، قدرت خرید آنها برای کالاها صرفی به‌طور واقعی ۲۰ درصد افزایش یافته است. اما رضایت مردم تنها بستگی به خرید کالاها مصرفی ندارد؛ یک کارمند و بازنشسته برای داشتن یک زندگی آبرومند، نیازمند مسکن، لوازم خانگی و خودرو است. قیمت این دارایی‌ها در رضایت مردم نقش اساسی دارد. اقتصاددانان نشان داده‌اند که مصرف مردم و مطلوبیت آنها به قدرت دایمی خرید آنها در طول زمان بستگی دارد. کارمند و بازنشسته مقایسه نمی‌کند که با حقوق خود چند کیلو گوشت می‌تواند بخرد، بلکه محاسبه می‌کند که با چند سال پس‌انداز می‌تواند یک آپارتمان را خریداری کند. تورم، آینده را پیش‌بینی ناپذیر می‌کند. تورم جذام نظام اقتصادی است. تورم تنها توزیع درآمد از جیب عموم مردم برای جلب رضایت یک گروه دیگر از مردم نیست، تورم همه را فقیر می‌کند؛ زیرا آینده را نامطمئن و نظام تولیدی را مختل می‌کند.

چالش های قند و شکر در سال ۱۴۰۰

کشاورزی و دولت سیزدهم

بخش کشاورزی ظرفیت رفع بسیاری از مشکلات اقتصادی و سیاسی کشور را دارد و دولت سیزدهم باید سیاست گذاری کلان خود را در جهت هم افزایی بهبود ضریب امنیت غذایی در این بخش تدوین کند. امروزه بر خلاف گذشته، کشاورزی تنها تولید غذا نیست، بلکه تمام سیاست های کلان دولت در این تولید تأثیر گذار است و بدون آن نه تنها امنیت غذایی بلکه سیاست های وابسته به آن هم به مشکل برمی خورد و به همین دلیل وظیفه دولت سیزدهم در بخش کشاورزی و تأمین امنیت غذایی کشور بسیار سنگین است. امروزه سیاست خارجی کشورها هم با امنیت غذایی رابطه تنگاتنگی دارد و در مذاکرات سطح ملی، کشوری سببه پرزور دارد که ضریب امنیت غذایی بیشتری دارد، پادمان باشد که ملت گرسنه نمی تواند در میز مذاکره حرف خود را به کرسی بنشاند، کشوری که در محصولات اساسی و استراتژیک وابستگی شدید دارد، مجبور است در میز مذاکره کوتاه بیاید. پایگاه خبری «جووایی بی اس» در مقاله ای با عنوان نقش دولت ها در کشاورزی نوشت: از تولید گوشت و شیر گرفته تا تولید سوخت محصول سبزی (بیو) از ذرت و میلیون ها دالاری که امریکا به دست می آورد، رد پای بخش کشاورزی را باید جستجو کرد. این مقاله می نویسد: در هر مرحله از این تولیدات و فرآیند بازار آنها چارچوبی از سیاست های محلی، ایالتی و ملی سیاست های دولت نهفته است که بدون این سیاست ها تولید به خوبی پیش نخواهد رفت. دولت درباره اینکه کشاورز چه می کارد و کجا می کارد و این محصولات چگونه به محل مصرف حمل و فرآوری می شود و این کالاها چگونه تجارت می شود و قیمتی که به جیب کشاورز می رود، نظارت دقیق دارد. حال این سوال است که آیا این نظارت ها از سوی دولت در کشور ما به خوبی انجام می شود؟ واقعیت جواب منفی است، طرح «الگوی کشت» قرار بود پایانی بر این مشکلات باشد که ۱۰ سال است روی میز دولت جا خوش کرده و اجرا نمی شود. وزیر جهاد کشاورزی قول داده بود که مهرماه گذشته این طرح را اجرایی کند، اما باز هم نشد تا این صندوقچه اسرار همچنان سر به مهر بماند. به کشاورزان درباره اینکه چه بکارند و چه میزان و کجا بکارند برنامه ای داده نمی شود، مدیریت بر بازار محصول تولیدی آنها هم مانند گوشت قربانی بین دو وزارتخانه صمت و وزارت جهاد کشاورزی مرتب در حال دست به دست شدن است و بعضاً هم اصلاً صاحبی برایش نیست که تقصیر را به گردن بگیرد. نرخ کرایه های حمل محصولات هم که سهم بزرگی در هزینه های کشاورزان دارد، امسال تمام درآمدهای کشاورزان را بلعید، افزایش های بی دلیل و خودسرانه کرایه کامیون ها در سایه بی نظارتی درآمد کشاورزان را کم و کمتر کرده است. پایگاه خبری «بوکینگز» به تأثیر ثبات سیاسی دولت ها و جلوگیری از تنش ها هم در بخش کشاورزی اشاره می کند که هر چه امنیت سیاسی در کشور حاکم باشد، سرمایه گذاری در این بخش بیشتر و برنامه های تدوین شده به خوبی پیش خواهد رفت. این پایگاه خبری می نویسد: کشورهای مالی و نیچریه دو کشوری هستند که ظرفیت بسیار فراوانی در افزایش تولیدات کشاورزی دارند، اما درگیری ها و تنش های سیاسی در این کشورها مانع شده است. تأثیر آن عمدتاً در اختلال عرضه و توزیع و شوک های قیمتی و بیکار کردن قشر عظیمی از کارگران خود را بروز می دهد. در چنین شرایطی سرمایه گذاری در این بخش هم متوقف می شود و چرخه ادامه پیدا می کند. این گزارش می نویسد: «مطالعات زیادی درباره نا امنی های سیاسی در تولید محصولات کشاورزی در سطح بزرگ و کوچک انجام شده و نشان می دهد که باعث کاهش تولیدات کشاورزی تا ۱۲ درصد در سال و کاهش درآمد کشاورزان شده است، ضمن اینکه این کاهش تولید در برخی محصولات بیشتر هم بوده است.» پایگاه خبری «استارتو پیندا» به مهم ترین مشکلات کشاورزان اشاره می کند که دولت ها می توانند با رفع آنها ضریب امنیت غذایی را افزایش دهند. این پایگاه خبری می نویسد: دسترسی ضعیف به اطلاعات به موقع و واقعی بازار مشکل عمده کشاورزان است و نمی توانند پیش بینی درستی از عرضه و تقاضای بازار داشته باشند. از سوی دیگر زنجیره عرضه ناکارآمد بوده و ساختار صحیحی ندارد. دانه های ذخیره سازی و نیز صنایع تبدیلی و تکمیلی کافی نیست و مهم تر از اینها دلالی و واسطه گری بین کشاورز و مصرف کننده بسیار زیاد است که به هر دو بخش آسیب می زند. این گزارش تأکید می کند که علاوه بر سیاست های کلان دولتی که باید در جهت هم افزایی بخش تولیدات کشاورزی باشد، یک سیاست کشاورزی هم برای معیشت مبتنی بر کشاورزی و دور ساختن این بخش از استرس های اجتماعی و اکولوژیکی باید پیاده شود، این گونه سیاست به ویژه در کشورهای در حال توسعه بسیار ضروری است. بنابراین دولت سیزدهم با در نظر گرفتن مشکلات موجود در بخش کشاورزی از یک سو و تأثیر و اهمیت آن در باز کردن گره مشکلات کشور در دیگر سو به این بخش نگاه جدی داشته باشد. دنیای اقتصاد

همه دولت های پس از جنگ به شکل های گوناگون شاهد آن بوده ایم تغییر در بدنه و مدیریت کارشناسی و تصمیم سازی مرتبط با اقتصاد و صنعت قند و شکر است. به این معنی که در هر دوره از فعالیت ها شاهد ورود گروهی از کارشناسان به دولت و سازمان های گوناگون آن هستیم. کارشناسان ارجمندی که به دولت راه می یابند به دلیل اینکه به هر حال تازه به کار گرفته شده اند و از جزئیات صنعت و اقتصاد قند و شکر اطلاعات کافی و دقیق ندارند و از طرف دیگر به هر حال باید کاری انجام دهند شرایط را دشوار می کنند. کارشناسان محترم در هر دوره با این تصور که باید فعالیت های خود را جلوه بهتری دهند تا فلسفه وجودی آنها توجیه شود تصمیم های تازه و متناقض ممکن است بگیرند که در درازمدت است. کارشناسان دولتی با نیت ها و انگیزه های گوناگون که در مراحل مختلف برای صنعت قند و شکر می توانند چالش ساز باشند. امید است دولت سیزدهم به این مسأله توجه کافی داشته باشد و نسبت به صیانت از بدنه کارشناسی دلسوز و آشنا به صنعت قند و شکر اراده قوی داشته باشد.

چالش قیمت تضمینی چغندر

بخش قابل اعتنایی از قند و شکر تولید داخل از ده ها کارخانه چغندری به دست می آید. مواد اولیه اصلی این صنعت چغندر قند است که در هزاران مزرعه کوچک و متوسط در صدها روستا در استان های گوناگون کشت می شود. یکی از چالش های صنعت قند و شکر این است که دولت های ایران با راهبرد حمایت از تولیدات کشاورزی می خواهند در هر کاری از جمله تعیین قیمت تضمینی چغندر قند دخالت کنند. تعیین قیمت چغندر قند به مثابه یک راهبرد از سوی دولت در جریان عمل دو چالش اصلی دارد. چالش نخست قیمت تضمین شده است که باید تناسب لازم با قیمت سایر محصولات قابل رقابت با چغندر باشد و چالش دوم زمان درست و سر وقت برای قیمت تضمین شده است. تجربه نشان می دهد دولت های گوناگون به دلایل مختلف در هر دوره نسبت به تعیین قیمت منصفانه و کارآمد درنگ و تأخیر و بیراهه روی داشته اند. به این معنی که تناسب قیمت های تضمینی چغندر با سایر محصولات را رعایت نکرده و راه را برای ترک کشاورزان چغندر کار از کشت این محصول باز گذاشته اند. امیدواریم دولت سیزدهم ضمن آگاهی از این مسأله چالش برانگیز راهی انتخاب کند که این مسأله در درازمدت سدا راه افزایش تولید داخلی نشود.

چالش صادرات بی کیفیت

در شرایطی که دولت برای واردات شکر ارز ارزان تخصیص می داد و واردات شکر حتی بیش از نیاز داخل بود، گروهی از بنگاه داران با استفاده از تفاوت قیمت معنی دار قیمت شکر وارداتی و قیمت واقعی شکر و با کمترین فرآوری صادرات بی کیفیت محصولات تولید شده از شکر را در دستور کار قرار می دادند. به طور مثال در سال هایی شاهد بوده ایم که صادرات نبات و کالاهایی با کمترین فرآوری اوج می گرفت که در حقیقت صادرات مجدّد شکر بود. امید است که این روش در دولت سیزدهم در کانون توجه قرار گیرد و به جای خوبی برسیم.

صنعت قند و شکر از دست کم ۱۳۰ سال پیش تا امروز یکی از صنایع مورد توجه دولت های ایران بوده و هست. این صنعت به دلیل ذات و ماهیت فعالیت و نیز کالایی که تولید می کند در دنیا نیز یک صنعت مورد توجه دولت ها بوده و هست به طوری که حتی پس از به نتیجه رسیدن مذاکرات مشهور به دور اروگوئه در گات (موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت) و سپس در سازمان جهانی تجارت (WTO) درباره تعرفه واردات شکر اتحاد نظر پدیدار نشد. تجارت جهانی شکر و نیز سازگار کردن و متعادل ساختن واردات با تولید داخلی و اجتناب از وابستگی حتی در کشورهای با اقتصاد آزاد در باره شکر وجود داشته است. صنعت قند و شکر در این دوره دراز از فعالیت خود فزاینده و فرودهای بحث برانگیزی داشته و اکنون در سال ۱۴۰۰ نیز با برخی چالش ها مواجه است فعالان صنعت قند و شکر و نیز علاقمندان به اقتصاد سیاسی شکر و مدیران دولت های گوناگون که دغدغه تنظیم بازار این محصول را دارند در گفت و گو با نشریه شکر دیدگاه های خود را درباره چالش های شکر در سال ۱۴۰۰ تشریح کرده اند.

واردات و تولید داخل

یکی از چالش های اصلی قند و شکر در همه دولت ها، تنظیم و تعادل سازی واردات و تولید داخل از نظر کمی و زمانی است به این معنی که معیشت بین آمارهای مصرف کل و تولید داخل اختلاف نظر وجود دارد. برخی آمارهای نادرست از مصرف کل به ویژه مصرف نهایی خانوارها و بزرگنمایی در این باره ارایه کرده و به این ترتیب دولت را وادار می کنند که واردات بیشتری صورت پذیرد چالش یاد شده البته به دلیل آزدسازی نرخ ارز واردات تا اندازه ای کاهش یافته اما هنوز طرفداران تخصیص ارز از آن به واردات شکر در تلاش اند که ورق را برگردانند.

چالش محبوبیت سازی

یکی از بدترین رخدادهایی که بارها و بارها از سوی دولت ها اتفاق افتاده است و بیم آن می رود در سال ۱۴۰۰ نیز اتفاق بیفتد، خریداری محبوبیت سیاسی از طریق ارزان کردن دستکاری شده شکر است. تجربه نشان می دهد این اراده سیاسی از دو طریق تثبیت قیمت تولید داخلی با ابزار قیمت گذاری دستوری و یا واردات با دلار ارزان صورت می پذیرد. در این چالش سه همگین اتفاق افتاده شاهد بوده ایم که دولت وعده هایی به کارخانه ها می دهد که مابه التفاوت بپردازد اما در عمل این کار انجام نمی شود. ارزان سازی ارادی شکر راه را برای رانت و فساد باز می کند و عدم تعادل را به ارمغان می آورد.

چالش کارشناسان دور از صحنه

فعالان صنعت قند و شکر از دست کم ۶ دهه پیش تا امروز با بنیانگذاری سندیکای قند و شکر که پس از انقلاب اسلامی تغییر نام داده است از فعالیت های کارشناسانه استقبال می کند. این یک تعارف معمولی نیست و تجربه نشان داده است که نهاد صنفی صنعت قند و شکر همیشه آماده همکاری صمیمانه و از سر دلسوزی و کمک به دولت در صحنه حاضر بوده است. اما در صحنه عمل برخی تنگناها و گرفتاری ها راه را برای رفتن ناهموار و چالش درست می کند. این چالش که متأسفانه در

تقدیر از کشت و صنعت قند خاورمیانه

هزار تن در کشت پاییزه ناپویه در سال ۱۴۰۰ قطعاً با تلاش های کشاورزان محترم و شما مهندسین عزیز و دلسوز نوید آینده ای روشن برای شرکت و شهرمان دارد. قطع به یقین این توفیق بدون عنایت ویژه شما عزیزان و اقدامات مبدیانه همه همکاران عزیز شما محقق نمی گردید، بی تردید به وجود آمدن شرایط مساعد تولید و بهره روری در راستای اعتلای نام این شرکت و پیشرفت این مزرع و بوم نقش بسزایی خواهد داشت. لذا بدین وسیله مراتب قدر دانی از شما عزیزان دلسوز و وظیفه شناس که با الهام از تخصص، تعهد و کاربرد مهارت های لازم کاری، برای پیشرفت شهرستان اهتمام ویژه ورزیدید قدر دانی به عمل می آید و از درگاه ایزد متان دوام عزت و سلامت شما عزیزان را خواستاریم. نشریه شکر نیز این کامیابی بزرگ و کوشش کارکنان کشت و صنعت قند خاورمیانه را به این واحد بزرگ تبریک می گوید و امیدوار است در آینده گام های بلندتری بردارد.

کشت و صنعت قند خاورمیانه (قند شوش) با دستیابی به برداشت ۳۰۷ هزار تن چغندر قند در کشت پاییزه رکورد بی سابقه ای را در کارنامه خود ثبت کرد. جمعی از کشاورزان شهرستان شوش با ارسال پیامی مراتب تقدیر و تشکر خود را از مدیریت که توانستند در برداشت چغندر قند رکورد بزنند، ابراز داشتند. در این پیام آمده است: جناب آقایان مهندس علیرضا جانی قربان و مهندس ابودر دیاروند از اینکه با عنایت خاصه حق، کار و تلاش مداوم در عرصه کشاورزی و در سالی که طبق فرمایشات رهبری سال تولید نامیده شد با اتکا به نیروی بومی و پتانسیل های موجود داخلی باعث شادکامی کشاورزان منطقه شده اید و همچنین با توجه به تزییق این درآمد زمینه پویایی بازار شهرستان را فراهم نموده اید صمیمانه سپاسگزاریم. ثبت رکورد کشوری چغندر پاییزه برای شرکت کشت و صنعت قند خاورمیانه (قند شوش) و تولید بیش از ۳۳ هزار تن شکر با خرید حدود ۳۰۷

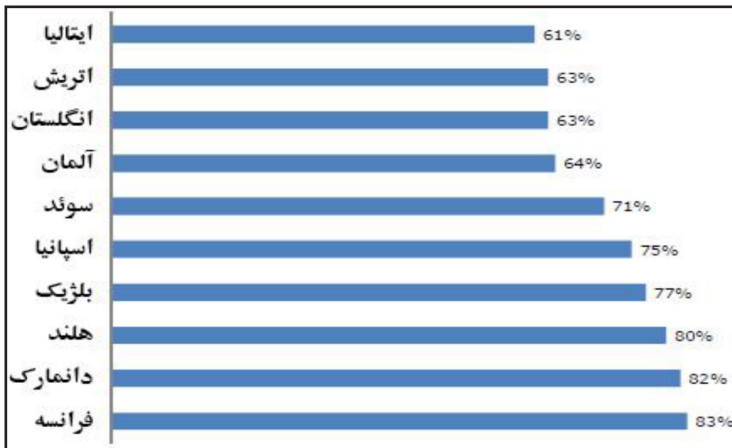

حمایت های فنی قابل دسترس برای تولیدکنندگان چغندر قند و نیشکر در جهان

۲۷ آوریل ۲۰۱۸ - نشریه بین المللی شکر و شیرین کننده ها (Folichts)

* تغییرات آب و هوایی، که سبب کاهش آب قابل دسترس خواهد شد، تغییرات در آفات و بیماری های نباتی و وقوع بلایای طبیعی (خشکسالی، سیل) که روی خواص خاک اثر خواهد گذاشت.
* رشد جمعیت، افزایش تقاضای جهانی برای غذا و کاهش سطح اراضی قابل کشت.
* تقاضاهای جوامع شهری ایجاد محدودیت در مصرف محصولات سالم و انتشار دی اکسید کربن، یکی از مثال هایی که می توان در این رابطه به آن اشاره نمود، ممنوعیت آتش زدن مزارع نیشکر در سال های اخیر در چند کشور می باشد.
در این رابطه، برای مخاطبین دو سؤال ایجاد می شود: چه کسانی مطالعات لازم در زمینه نوآوری های کشاورزی را انجام می دهند؟ و چه کسانی برای ترویج این نوآوری ها در سطح میدانی و مزرعه مسوولیت خواهند داشت؟

متوسط عملکرد / پتانسیل عملکرد در اروپا (تن شکر در هکتار)

برای پاسخ به این سؤالات، انجمن جهانی تولیدکنندگان چغندر قند و نیشکر به این نتیجه رسید که وضعیت حمایت ها و آموزش های فنی قابل دسترس تولیدکنندگان را در سطح جهان ارزیابی و مقایسه نماید.

آموزش فنی در سطح جهان برای تولیدکنندگان چگونه فراهم می شود؟ فراهم کردن امکانات آموزشی از طریق سازمان های غیردولتی (NGO)

در بعضی از کشورها که امکاناتی برای انتقال مسائل آموزشی از طریق دولت نیست، سازمان های غیردولتی مختلف، اقدام به انجام فعالیت های آموزشی لازم می کنند. نمونه ایمن مورد را می توان در کشور مالاوی مشاهده نمود، جایی که تولیدکنندگان مسائل آموزشی را از کارکنان مسوول انجمن کانسن یونیورسال و انجمن نمایشگاه تجار تی آفریقا دریافت می کنند. این آموزش ها سبب رضایتمندی تولیدکنندگان می شود گرچه دارای دو اشکال به شرح زیر است:

۱- علی رغم اینکه تکنسین های اعزامی از سوی انجمن برای آموزش، خیلی به کار خود علاقه مند می باشند ولی فاقد مهارت های لازم و کافی مسائل کشاورزی در مورد تولید نیشکر هستند.

۲- آموزش فقط جنبه پروژه ای دارد و زمانی که کار پروژه به اتمام می رسد، آموزش نیز قطع می گردد. قبل از اتمام موعد مقرر این پروژه (اکتبر ۲۰۱۷)، تولیدکنندگان مالاوی به دنبال یک مربی جدید می باشند و سعی می کنند از طریق وزارت کشاورزی آموزش فنی لازم برای آنها مهیا گردد.

در کلمبیا یک سازمان غیردولتی (سولیداریداد) با همکاری انجمن محلی تولیدکنندگان نیشکر (پر وکانا)، نقش آموزشی جامع تری دارد. این مشارکت منتهی به خلق یک نوع ابزار ارزیابی و اظهار نظر انفرادی به نام «Rural Horizonte» شده است. در این روش هر تولیدکننده قادر است سطح آموزش و توانایی خود را به صورت انفرادی و بینام، طبق استانداردهای محلی با استانداردهای مورد تأیید (مانند Bonsucro) ارزیابی نموده و پس از دریافت آموزش های لازم، گواهی نامه های مربوطه را در سطح مورد نظر دریافت نماید.

حمایت توسط کارخانجات و آسیاب های شکر

در بسیاری از کشورهای مورد مطالعه، مشخص گردید که کارگاه های خردکننده نیشکر و کارخانجات، امکانات آموزشی را برای تولیدکنندگان فراهم می آورند. این کار به طرق مختلف انجام می گیرد؛ از طریق جلسات با تولیدکنندگان یا به صورت آموزش انفرادی و همچنین با استفاده از انگیزه های لازم از جمله فروش لوازم به خصوص نهاده های مصرفی که به صورت عمده ای در قالب شرکتهای تعاونی انجام می گیرد (مثل کشورهای ترکیه و ژاپن). این تعهد آموزشی بصورت یک قرارداد تهیه می شود: در مراکش کارخانه تعهد می دهد که امکانات آموزشی را به طرف های قرارداد خود (که محصولشان را به آن کارخانه می دهند) فراهم سازد. این تعهد شامل اعزام کارشناسان فنی توسط کارخانه می شود (هر کارشناس ۲۰۰ تا ۱۰۰۰ هکتار را نظارت نموده و مسائل آموزشی را پیاده می نماید). در مجموع این آموزش ها، هزینه برای کشاورزان تولیدکننده چغندر قند یا نیشکر ندارد (به غیر هزینه فروش لوازم، که پول آن از حساب نیشکر یا چغندر کم می شود). این آموزش فنی گاهی برای انجمن های تولیدکنندگان با درجه ای از تردید همراه است، چنانکه یک منبع در این رابطه اعلام نمود: «هدف این کمک های آموزشی و پشتیبانی فنی، بیشتر تأمین منافع کارخانجات برای دریافت وام های پرداختی خود می باشد تا منافع کشاورزان».

علی رغم حصول پیشرفت های قابل ملاحظه در زمینه اصلاح ارقام و بذور در هر دو بخش چغندری و نیشکری، بنظر می رسد میزان عملکرد زراعی آنها در بعضی از کشورها در وضعیت نامناسبی قرار دارد. بسیاری از تولیدکنندگان در سرتاسر جهان اظهار می دارند که امکانات کسب مهارت های کشاورزی برای آنها بسیار کم بوده و اگر فرصتی هم در این رابطه پیش آید، همیشه نتیجه کار مطلوب نمی باشد. این در حالی است که تولیدکنندگان به ندرت، ابزار و توان لازم برای محاسبه و بهینه سازی هزینه های تولیدشان را در اختیار دارند. از این رو، انجمن جهانی تولیدکنندگان چغندر و نیشکر (WABCG) تصمیم گرفت وضعیت موجود در کشورهای عضو را مورد بررسی قرار دهد تا انجمن های وابسته بتوانند در ارائه اطلاعات مشارکت داشته و از پیشرفت های علمی به دست آمده بهره بگیرند. به نظر می رسد مؤثرترین روش در این زمینه، کارهای ترویجی در مزرعه است که توسط انجمن های تولیدکنندگان انجام می گیرد و این فرآیند از طریق رایزنی آنها با مؤسسات آموزشی و فنی اجرا می شود. توسعه کارشناسی این امر، نیازمند وجود انجمن هایی ساختار یافته با منابع مالی کافی است.

انگیزه و استدلال تحقیق بر این بود که در حال حاضر مطالعات کشاورزی بیشتر بر روی تعیین میزان بازده سرمایه گذاری برنامه های مورد نظر تمرکز دارند و تقریباً مسائل فنی کشاورزی نادیده گرفته می شود. اخیراً مجله علمی «طبیعت» اعلام نمود که طی چند سال گذشته، سهم سرمایه گذاری بخش عمومی در تحقیقات کشاورزی کاهش یافته و در مقابل، سهم سرمایه گذاری بخش خصوصی افزایش داشته است. این گرایش عام و کلی است.

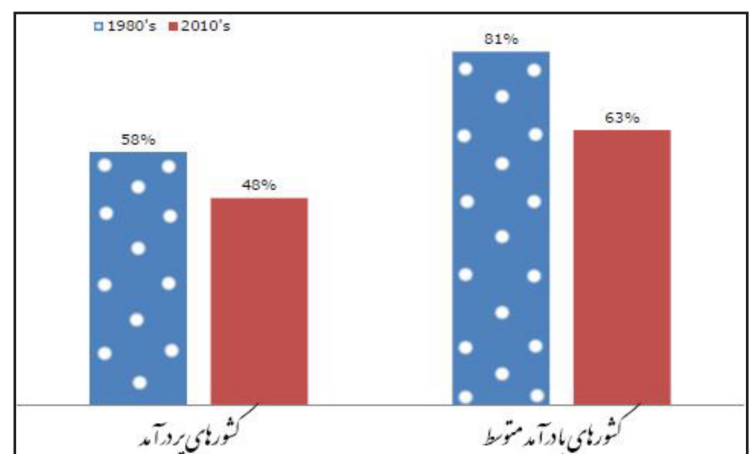
* در کشورهای پردرآمد، ۵۸ درصد از هزینه های تحقیقات کشاورزی در سال ۱۹۸۰ از طریق بخش عمومی فراهم گردید، لیکن در خلال سی سال، ده درصد از سهم مذکور کم گردید و اکنون بخش عمده سرمایه گذاری در این زمینه، مربوط به بخش خصوصی است.

* در کشورهای با درآمد متوسط، اکثریت سهم هزینه های مالی در زمینه تحقیقات کشاورزی مربوط به بخش عمومی بود (۶۳ درصد در سال ۲۰۱۰) اما طی ۳۰ سال گذشته، ۱۸ درصد از سهم منابع تخصیصی بخش عمومی کاسته شده است.

ما بایستی از گرایش روزافزون بخش خصوصی به حوزه کشاورزی خوشنود باشیم. لیکن هدف بخش خصوصی بازدهی سرمایه است، و حمایت از تحقیقات کشاورزی بیشتر بر روی ارقام جدید، منابع اولیه (کود و علف کش ها)، و ماشین آلات متمرکز است. در نتیجه، سهم اختصاص داده شده به جنبه های مهم کشاورزی که می توان آنها را در قالب بهینه سازی اقتصادی از تکنیک های مدیریت کشاورزی جهت انطباق آنها با نیازهای کشاورزی از لحاظ بهره وری، کیفیت و حفاظت از محیط زیست در نظر گرفت کاهش می یابد.

با این حال، همچنان افزایش قابل توجهی در میزان تولید محصول مقدور می باشد. مؤلفین این تحقیق بر این نکته تأکید دارند که در تحقیقات کشاورزی، معیار زمانی از شروع تحقیق تا فراهم شدن زمینه برای اجرای کاربردی و مزرعه ای نوآوری ها، بایستی به صورت دوره های ده ساله باشد. مطلب فوق الذکر می تواند توضیحی باشد مبنی بر اینکه چرا میزان محصول تولید شده برای چغندر و نیشکر، معمولاً خیلی پایین تر از میانگین پتانسیل تولید آنها است. این نکته در حوزه چغندری اروپا نشان داده شده است، تصور می رود عملکرد تن در هکتار شکر بعضی از تولیدکنندگان برتر چغندری (مانند انگلستان یا آلمان) حدود ۶۵ درصد پتانسیل تولید آنها باشد، در صورتی که در سایر کشورها مانند هلند، دانمارک یا فرانسه، این رقم بیش از ۸۰ درصد است. همین تحقیق نشان می دهد که تولیدکنندگان هلندی می توانند به پتانسیل محصول خود در سطح مورد نظر دست یابند بدون اینکه افزایشی در هزینه های متغیرشان داشته باشند. محقق به این نتیجه رسیده است که «این مدیریت مزرعه است که باعث ایجاد این اختلاف می گردد».

سهم بخش عمومی از مخارج پژوهش های کشاورزی (در مقایسه با بخش خصوصی)

با همین دیدگاه، مرکز مطالعات تکنولوژی نیشکر برزیل (CTC)، در سال ۲۰۱۶ برآورد نمود که بیش از یک چهارم افزایش عملکرد محصول نیشکر برزیل طی دهه آینده ناشی از پیشرفت ها و نوآوری های کشاورزی خواهد بود که به تنهایی می تواند بیش از ۵/۱۲ درصد افزایش عملکرد را در بر داشته باشد. ... و این پیشرفت در نوآوری های کشاورزی است که مقابله با چالش های آینده را میسر خواهد کرد. چالش های سر راه تولید کشاورزی بسیار پر اهمیت بوده و بایستی تعاملات مطلوبی برای هر یک از این چالش ها در بخش کشاورزی انجام گیرد. از جمله مهم ترین این چالش ها می توان به موارد زیر اشاره نمود:

حمایت توسط ادارات دولتی

در بعضی از کشورها (مانند تایلند)، مسوولان دولتی با ارایه آموزش های فنی به تولید کنندگان چغندر و نیشکر، آنها را یاری می نمایند. این مسأله مخصوصاً در نقاطی اجرا می شود که مقررات ویژه ای در آن مناطق با نظارت دولت وضع شده است. بهترین مثال در این مورد موضوع آبیاری است که معمولاً توسط دفاتر ایالتی (مراکش) کنترل می شوند، همچنین مصرف محصولات سالم برای اهداف آموزشی و با کنترل اجرای مقررات قانونی

عملکرد شکر در برزیل: چشم انداز سال ۲۰۲۵

مؤسسات فنی

کشورهای متعددی، مؤسسات فنی ویژه برای نیشکر یا چغندر قند دارند. معمولاً این مؤسسات توسط نمایندگان کارخانجات، آسیابها یا کشاورزان، مدیریت و اداره می شوند. هزینه نمایندگانی مذکور به عهده مراکز فوق الذکر است. شرایط آنها از یک کشور به کشور دیگر فرق می کند

● در انگلستان، هزینه های سازمان تحقیقات چغندر قند بریتانیا (BBRO) به عهده تولید کنندگان چغندر قند و فرآوری کنندگان می باشد که ۱۴ پنی برای هر تن چغندر (معادل ۱۸۰ دلار آمریکا برای هر تن) است.

● وضعیت در فرانسه نیز به همین منوال است: بودجه سالانه مؤسسه ITB معادل ۶/۵ میلیون یورو است که ۶/۴ میلیون یورو آن، مستقیماً از مشارکت تولید کنندگان چغندر قند و کارخانجات تأمین می شود. سهم پرداختی هر کدام به طور مساوی و برای هر تن چغندر برابر ۰/۷۰ یورو (معادل ۰/۸۰ دلار آمریکا) است.

● در آفریقای جنوبی، بودجه سالانه مؤسسه تحقیقات نیشکر آفریقای جنوبی (SASRI) معادل هشت میلیون دلار است که ۶۴ درصد آن توسط کشاورزان و ۳۶ درصد توسط کارخانجات پرداخت می شود.

● مؤسسه فنی سنیکانادر کلمبیا، با وضع ۰/۶۵ درصد مالیات روی کل فروش اتانول و شکر کارخانجات اداره می شود.

● مؤسسه تحقیقاتی شکر استرالیا (SRA)، یک شرکت خصوصی است که توسط تولید کنندگان نیشکر و کارخانجات فرآوری آن تأمین مالی می شود. هر بخش متعهد به پرداخت ۰/۳۵ دلار استرالیا ۰/۲۵ دلار آمریکا به ازای هر تن نیشکر است. دولت نیز در تأمین مالی مذکور مشارکت دارد و سهم آن، معادل مشارکت کشاورزان و کارخانجات است. کل بودجه سالانه این مؤسسه، ۴۰ میلیون دلار استرالیا (معادل ۲۸ میلیون دلار آمریکا) می باشد.

زمانی که مؤسسات فنی در زمینه چند محصول مختلف فعالیت دارند، معمولاً تأمین بودجه آنها بصورت عمومی است: این حالت را می توان در کشور رومانی مشاهده کرد، جایی که مؤسسه ملی INCDCSZ، هم چغندر قند را تحت پوشش دارد و هم سیب زمینی. در این مؤسسات، تولید کنندگان مستقیماً در جزئیات برنامه های تحقیقاتی درگیر نمی شوند. مرکز تکنولوژی کانوپرا CTC در برزیل، که قبلاً ساختار انجمنی داشت، از سال ۲۰۱۱ به یک شرکت خصوصی تبدیل شده است. سهامداران آن، عمدتاً شرکت های نیشکری برزیل هستند که ۶۰ درصد حجم نیشکر خرد شده برزیل را دربر می گیرند. این مرکز در حال حاضر درگیر بررسی و مطالعه دقیق روی ارقام جدید و جنبه های کشاورزی توسط مؤسسه های عمومی وابسته به دانشگاه ها می باشد. زمانی که مؤسسات فنی اعلام همکاری می کنند، انجمن های تولید کنندگان، نقش این مؤسسات را در درجه اول تولید علم می دانند تا یک ابزار برای ترویج نوآوری و فنون جدید. در این حالت، معمولاً در خلال جلسات با تولید کنندگان با انتشارات، مسائل مورد نظر به بهره برداران منتقل می شود. ولی این حالت همیشه یکسان نمی باشد:

- در جزیره موریس در شرق ماداگاسکار، نمایندگی خدمات کشاورزان که از طریق بخش خصوصی تأمین مالی می شود ولی تحت نظارت وزارت کشاورزی قرار دارد، اطلاعات علمی را که توسط مؤسسه فنی MSIRI فراهم شده است و از طریق بخش خصوصی تأمین اعتبار می شود، منتشر کرده و آنها را در سمینارها و برنامه های آموزشی ارایه می کند. این مؤسسه همچنین به تولید کنندگان انفرادی که استطاعت پرداخت مالی ندارند، خدمات خصوصی ارایه می کند، در قالب بخشی از قراردادهای ویژه حرفه ای آنها جمع آوری سنگ ها، آماده سازی بستر خاک توسط خرده مالکین و غیره.

- در استرالیا، انجمن های محلی یا سازمان های خدمات افزایش بهره وری نیشکر، پشتیبانی های فنی را به عمل می آورند. این کار به صورت های مختلف انجام می گیرد و بستگی به منطقه و عضویت تولید کننده در ساختارهای مذکور دارد که می تواند داوطلبانه یا اجباری باشد. این مؤسسات تقریباً همیشه توسط کارخانجات تأمین مالی می شوند.

در غیاب این ساختارهای ترویجی، معمولاً انجمن های پرورش دهندگان هستند که در آموزش مخاطبین نقش دارند و این کار با هماهنگی مؤسسات فنی آنهاست، ولی همیشه قادر به تأمین منابع مالی لازم برای کسب مهارت ها نمی باشد.

فعالیت های ترویجی توسط بعضی از انجمن های بهره برداران (تولید کنندگان)

در برخی از کشورها، انجمن های تولید کنندگان اقدام به ارایه خدمات فنی می کنند که معمولاً بر مبنای اطلاعاتی است که از مؤسسات فنی خود به دست آورده اند.

بعضی انجمن ها، مستقیماً کارشناسان کشاورزی را استخدام و از طریق آنها خدمات ترویجی را در مزرعه پیاده می نمایند. برای مثال، انجمن AFCOP در برزیل که وابسته به ORPLANA است، اعلام نمود که هر کدام از بهره برداران، سالانه ۵-۶ نوبت از بازدیدهای تکنسین انجمن استفاده می نماید. برخی کشورها مانند فرانسه، دوره های آموزشی برای تولید کنندگان برگزار می کنند و در آن از اقتصاددان های استخدام شده توسط انجمن و همچنین از کارشناسان کشاورزی شاغل در مؤسسات فنی استفاده می نمایند.

علاوه بر این، کشاورزان می توانند کمک های فنی را از انجمن های محلی کشاورزان دریافت نمایند که مستقیماً درگیر مسائل چغندر یا نیشکر نمی باشند ولی برای این بخش تشکیل شده اند.

● در دانمارک، ۶۰ مرکز مشاوره بومی کشاورزی وجود دارد که توسط کشاورزان مدیریت می شوند. این مراکز حدود ۳۵۰۰ نفر را استخدام نموده اند که برای انجام خدمات، آمادگی کامل دارند و با دریافت حق الزحمه، خدمات فنی ارایه می کنند. عمدتاً این خدمات در زمینه کمک به امور حسابداری است.

● در فرانسه، کشاورزان می توانند تحت پوشش انجمن هایی قرار گیرند که توسط کشاورزان مدیریت می شود و تکنسین هایی را استخدام نموده اند که وابسته به مرکز مطالعه فنون کشاورزی می باشند. بعضی از این مراکز دارای ۵۰ تا ۱۰۰ عضو هستند که خدمات فنی دریافت می کنند و می توانند در آزمایش های مزرعه ای و برنامه های آموزشی در زمینه های مختلف شرکت نمایند.

● نهایتاً، شرکت های تعاونی که حوزه کار آنها بیشتر در زمینه خدمات رسانی چغندر قند است و خدمات را به اعضای خود منتقل می نمایند، می توان ژاپن را در این رابطه مثال زد.

در مجموع انجمن های کشاورزی، علت عدم سرمایه گذاری بیشتر برای آموزش فنی کشاورزان را عمدتاً فقدان مهارت های فنی بعلت عدم تأمین مالی لازم در این زمینه عنوان می کنند.

چند مثال بارز در این ارتباط با انجمن های کشاورزان

وقتی مؤسسه های فنی اعلام موجودیت می کنند، معمولاً آزمایش هایی روی ارقام تجاری شده نیشکر و چغندر قند به عمل می آید. به علاوه، آن مؤسسه می تواند ارقام جدید تولید نماید (استرالیا). اطلاعات به دست آمده بعداً جهت استفاده کشاورزان مورد بهره برداری قرار می گیرند که این اقدام با از طریق مؤسسات آموزشی صورت می گیرد (مثلاً در فرانسه یا انگلستان که از جدولای مقایسه ای برای ارقام بهره می گیرند، یا مانند آفریقای جنوبی که برای هر نوع واریته یا رقم از انتشار یافته های جدید یا پرورش استفاده می کنند) و یا پس از بازنگری توسط انجمن های کشاورزان (مانند برزیل) یا کارخانجات آسیابها به اطلاع کشاورزان می رسد. در غیاب این انتشارات، توصیه های انتخاب ارقام توسط کارخانجات آسیابها (ساحل عاج، مالاوی) یا فروشندگان بذور و نباتات به عمل می آید.

در برزیل، بعضی از کشاورزان حتی تا شش نوبت در سال از بازدید تکنسین هایی استفاده می کنند که کشاورزان بهره می برند. در فرانسه نیز، کشاورزان از نمایندگان بومی مؤسسات آموزشی، اطلاعات دریافت می کنند. تلاش فوق العاده ای برای شناسایی علف های هرز انجام می گیرد. برای مثال، در استرالیا یک تقاضانامه، کشاورزان را قادر می سازد تا علف های هرز سطح مزرعه خود را توسط سازمان های خدمات رسانی بهره وری نیشکر شناسایی نموده و راهنمایی لازم در خصوص مبارزه با آنها را دریافت کنند. مؤسسه فنی BBRO در انگلستان، کلینیک گیاهی را مدیریت می نماید. کشاورزان می توانند با گرفتن عکس نمونه از چغندرهای آلوده و ارسال آن برای کلینیک (یا از طریق e-mail)، از این مرکز راهکار و راهنمایی لازم را دریافت نمایند. اطلاعات و آمارهای واصله، BBRO را قادر می سازد که به وضعیت موجود اشراف یافته، اطلاعات خود را بروز رسانی کرده و پرورش های فنی را برای ارایه محصولات سالم در سراسر کشور در دسترس کشاورزان قرار دهد. موقعی که این گونه پشتیبانی وجود ندارد یا حتی در مواردی با وجود داشتن این پشتیبانی، می توانند راهنمایی مربوط به کنترل محصولات سالم و نحوه مصرف کودهای نباتی را از فروشندگان خصوصی لوازم کشاورزی (مانند دنباله بندها و... تقریباً در همه کشورها) کسب کنند؛ یا از طریق تعاونی هایی که کشاورزان عضو آن هستند (آلمان، فرانسه، ژاپن و به ویژه ترکیه). بعضی از سازمان های غیردولتی (مالاوی)، و کارخانه های نیشکر خردکن (ساحل عاج) یا مسوولان عمومی نیز قادرند توصیه های فنی ارایه نمایند، ولی در این گونه موارد بایستی مطمئن بود که مقررات لحاظ شده اند (تایلند). تلاش ها در حوزه حاصلخیزی قابل توجه است: کشاورزان بعضی اوقات از امتیاز آنالیز خاک بهره مند می شوند. این کار از طریق انجمن های کشاورزی (بخصوص در فرانسه برای تشخیص بقایای نیتروژن)، از طریق کارخانجات (در آلمان، مؤسسه تعاونی سودزوکرا از طریق یک مرکز خصوصی تابعه آن) و مؤسسات فنی آفریقای جنوبی و تلفیقی (در استرالیا) انجام می گیرد. این خدمات همچنین می تواند برای خریدهای گروهی پیشنهاد شده باشند، به عنوان مثال برای پوشاننده های محافظ چغندر. این اقدام در فرانسه از طریق انجمن تولید کنندگان، یا در آلمان از طریق تعاونی دیده می شود. با این حال، معمولاً این نوع فعالیت های گروهی در نظر سنجی ها ذکر نشده است.

محاسبه هزینه های تولید

خدمات انفرادی به تولید کنندگان جهت محاسبه هزینه های تولید و ارایه توصیه بهترین راهکار، تا حدودی معمول نیست. شرکت های خصوصی برای انجام این کار مرتباً فراخوان می دهند کلمبیا، لیکن بیشتر آنها در راستای ارایه خدمات کمکی در مسائل مربوط به حسابداری است. بهر حال، این اقدام از طریق ساختار کلی حمایت از تولید کنندگان انجام می شود. برای مثال می توان از مراکز مشاوره مزرعه در دانمارک نام برد که قبلاً نیز به آن اشاره شد. در جنوب آلمان، کشاورزان می توانند از خدمات آنالیزی که به وسیله تشکیلات منطقه ای Bavarian راه اندازی شده، استفاده نمایند. این کار، کشاورز را قادر می سازد تا وضعیت خود را از نظر هزینه های تولید با وضعیت میانگین هزینه تولید منطقه مقایسه نماید. البته تعداد انجمن کشاورزان که در این حوزه فعالیت می کنند زیاد نمی باشند. ولی ما می توانیم این تجربه را در برزیل مشاهده کنیم به ویژه اینکه این انجمن ها از منابع دانشگاهی (ESALQ) نیز استفاده می نماید، در فرانسه این نوع خدمات رسانی در حال گسترش است.

مشاور وزیر جهاد کشاورزی:

کشت چغندر قند در خوزستان اقتصادی تر شد

راهبردی در این مدت از اهمیت و حساسیت بالایی برخوردار است. خدارحم امیری زاده با بیان اینکه خوزستان انبارغله کشور است اظهار داشت: امسال موفق به کسب رتبه نخست در تولید گندم و کلزا شدیم و در چغندر قند نیز رتبه نخست کشور را داریم.

وی بیان کرد: طبق برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته قرار است در آفرق ۱۴۰۴،

۶۰ هزار هکتار چغندر قند پاییزه در استان کشت شود. توج نوری معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی خوزستان در این نشست گفت: سطح زیر کشت چغندر قند پاییزه از ۲ هزار هکتار در سال ۱۳۹۲ به ۱۸ هزار و ۵۲۰ هکتار در سال زراعی جاری رسید و روند تولید نیز از ۱۱۵ هزار تن به یک میلیون و ۱۰۰ هزار تن افزایش یافت.

وی افزود: کارخانه‌های قند فعال که خریدار چغندر قند خوزستان هستند از هفت کارخانه در سال گذشته به ۱۰ کارخانه در سال جاری رسیده است. نوری با بیان اینکه با وجود کمبودهای کود شیمیایی در سال زراعی گذشته همه کود مورد نیاز چغندر قند در استان تأمین شد ادامه داد: بر اساس برآوردها یک هزار و ۴۰۰ کامیون در روز برای حمل این محصول مورد نیاز است. نوری با تأکید بر اینکه برداشت تا آخر خرداد ماه باید به پایان برسد اضافه کرد: یکی از طرح‌های تشویقی به کامیون داران، افزایش ۳۰ درصدی سوخت تخصیصی به آنها بوده است. وی عمده مشکل برداشت چغندر قند را همزمانی برداشت آن با برداشت ذرت علوفه‌ای عنوان کرد که از ۱۰ خرداد ماه آغاز خواهد شد. نوری گفت: به دلیل تقاضای استان‌های دیگر برای ذرت علوفه‌ای پیش‌بینی می‌شود حدود ۳۰ درصد کامیون‌های حمل چغندر قند به سمت برداشت ذرت گرایش پیدا کنند.

برداشت چغندر قند در خوزستان از ابتدای اردیبهشت ماه شروع و تا روزهای نخستین تیرماه ادامه خواهد داشت. استان خوزستان با تولید سالانه ۱۷.۵ میلیون تن محصولات کشاورزی و باغی به ارزش بیش از ۲۹۰ هزار میلیارد ریال مقام نخست کشوری را دارد.

مشاور وزیر جهاد کشاورزی و مجری طرح چغندر قند کشور گفت: امسال با افزایش یک هزار ریال قیمت حمل هر کیلوگرم چغندر قند، کشت این محصول راهبردی در خوزستان اقتصادی تر و به صرفه تر شد.

پیمان حسادی روز پنجشنبه در نشست هماهنگی برداشت چغندر قند پاییزه در خوزستان

افزود: کاهش هزینه‌های کاشت، داشت و برداشت چغندر قند و تأمین به موقع کامیون برای حمل محصول به کارخانه‌ها می‌تواند چشم‌انداز بهتری برای توسعه کشت چغندر قند در خوزستان ترسیم کند. وی بر اجرای موارد تشویقی در نظر گرفته شده برای کامیون‌داران حمل چغندر قند تأکید و افزود: راه‌اندازی کارخانه‌های قند دزفول و اهواز از سال آینده زراعی، ظرفیت خوبی را در توسعه کشت چغندر قند در خوزستان فراهم خواهد کرد. مشاور وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به اینکه باید تا پایان خردادماه ۵۰ درصد چغندر قند تولید شده در خوزستان برداشت شود گفت: کشاورز باید اطمینان پیدا کند که همزمان با برداشت محصول، چغندر قند توسط کامیون‌ها حمل می‌شود. وی با تأکید بر اینکه کامیون‌ها بجای برزنت از تور برای روکش چغندر قند استفاده کنند اظهار داشت: کارخانجات قند با توجه به توصیه‌های ناظرین باید بر افت و عیار چغندر قند نظارت داشته باشند. حسادی یکی از مشکلات چغندر قند را ورود بذره‌های بی‌کیفیت به استان توسط دلالان عنوان کرد و از کارخانه‌های قند خواست با مشورت و برنامه‌ریزی که توسط سازمان جهاد کشاورزی انجام می‌شود بذره‌های خوب را در مزارع کشت کنند تا عملکرد و عیار مطلوب در محصول نهایی مشاهده شود. رییس سازمان جهاد کشاورزی خوزستان نیز در این نشست که در سرسرای اداری جهاد کشاورزی خوزستان برگزار شد گفت: همزمان با برداشت چغندر قند در استان ۲.۵ میلیون تن محصول برداشت و حمل می‌شود و بیش از ۳.۵ میلیون تن کالای رسوب شده در بندر امام وجود دارد، بنابراین حمل این محصول

۷۰ درصد مزارع هفت تپه به علت کم‌آبی خسارت دیدند

مدیر امور کشاورزی شرکت کشت و صنعت نیشکر هفت تپه گفت: قسمت عمده مزارع نیشکر در کشت و صنعت نیشکر هفت تپه به علت خشکسالی و کم‌آبی دچار تنش شده و بیش از ۷۰ درصد مزارع نیشکر دچار خسارت شده‌اند.

به گزارش روابط عمومی شرکت کشت و صنعت نیشکر هفت تپه، حمید کریمی پور افزود: زمین‌های زراعی این شرکت به دلیل اینکه آب مورد نیاز خود را فقط از رودخانه دز تأمین می‌کردند، در مقایسه با دیگر کشت و صنعت‌ها متحمل آسیب بیشتری شده‌اند. وی ادامه داد: امسال در ستاد خشکسالی استان خوزستان مصوب شد با توجه به وضعیت کم‌آبی و شرایط خشکسالی هر کشت و صنعت نیشکر روزانه هفت مترمکعب آب از رودخانه‌ها برداشت شود که این میزان نسبت به سال گذشته کاهش چشمگیری داشته و همین مقدار نیز تاکنون محقق نشده است. مدیر امور کشاورزی شرکت کشت و صنعت نیشکر هفت تپه بیان کرد: هفت هزار و ۲۰۰ هکتار از مزارع شرکت هفت تپه به کشت نیشکر اختصاص یافته که فقط ۳۰ درصد این مزارع آبیاری و شرایط بحرانی ایجاد شده است در حالی که باید هر ۹ روز یکبار آبیاری می‌شدند هر ۳۰ روز یکبار آبیاری شده‌اند.

افزایش قیمت شکر

در پی رشد نرخ چغندر قند

افزایش قیمت هر کیلوگرم چغندر قند از ۴۹۱ تومان به یک هزار و ۲۴۷ تومان، رشد نرخ شکر را به همراه داشته است. شکر یکی از اقلام سبد خانوار است که در روزهای اخیر با نوسانات قیمتی بسیاری همراه بوده است. با نگاهی به بازار می‌توان دلایل مختلفی را به عنوان عامل رشد نرخ این کالای اساسی برشمرد که این روزها با قیمت ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان در دسترس عموم قرار دارد.

در ماه‌های پایانی سال گذشته، شورای قیمت‌گذاری کالاهای اساسی، قیمت هر کیلوگرم چغندر قند را از ۴۹۱ تومان به یک هزار و ۲۴۷ تومان افزایش داد. افزایش چند برابری نرخ این محصول که ماده اولیه تولید شکر محسوب می‌شود، قیمت تمام شده تولید این کالا را افزایش داد؛ به دلیل اینکه در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ مصوب مجلس شورای اسلامی، یارانه‌ای برای جبران زیان تولیدکنندگان شکر پیش‌بینی نشده بود، قیمت شکر به سرعت رو به افزایش گذاشت. البته برای جلوگیری از افزایش قیمت شکر در ماه مبارک رمضان، ستاد تنظیم بازار مقدار ۱۰۰ هزار تن شکر را از محل ذخایر استراتژیک به قیمت هر کیلوگرم هشت هزار و ۷۰۰ تومان برای مصرف مردم در سراسر کشور از طریق شبکه‌های منتخب سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها توزیع کرد. از سوی دیگر، در سال ۱۳۹۹ ارزش تریجی ۴۲۰۰ تومانی که برای واردات شکر تخصیص داده می‌شد حذف و نرخ ارز ورود این کالا آزاد اعلام شد که این روند موجب شد تا از روزهای پایانی سال ۹۹، این کالا از قیمت‌گذاری تثبیتی خارج و قیمت آن بر اساس هزینه تمام‌شده، تعیین و به بازار عرضه شود.

رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت خوزستان:

تکنرخی شدن شکر برای جلوگیری از فساد و واسطه‌گری لازم بود

می‌شود، توزیع سیار شکر برای دسترسی آسان مردم به این کالا همچنان ادامه دارد و شرکت کشت و صنعت نیشکر و کارخانه‌های تولید شکر در استان همکاری خوبی در تأمین این کالا دارند.

بر اساس تصویب وزارت صمت با تکنرخی شدن شکر قیمت هر کیلوگرم شکر در کارخانه ۱۱۵ هزار ریال، قیمت شکر فله برای عمده فروش ۱۱۸ هزار و ۴۵۰ ریال، قیمت شکر فله خرده فروش ۱۳۲ هزار و ۹۵۰ ریال و قیمت هر کیلوگرم شکر بسته‌بندی با احتساب هزینه بسته‌بندی ۱۴۱ هزار ریال است. میزان مصرف ماهانه شکر خانوار و صنف و صنعت خوزستان هفت هزار تن است.

رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت خوزستان با اشاره به تکنرخی شدن شکر با دستور وزارت صمت گفت: این اقدام برای کوتاه شدن دست دلالان در این بخش و قطع پدیده مخرب واسطه‌گری لازم بود.

امیر حسین نظری در حاشیه ستاد تنظیم بازار خوزستان در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا بیان کرد: پیش از این قیمت شکر مصرف خانوار و صنف و صنعت با یکدیگر متفاوت بود که افراد سودجو و دلالان از این فاصله قیمتی سوءاستفاده می‌کردند و باعث ایجاد اختلال در بازار می‌شدند. وی گفت: براین اساس قیمت شکر برای مصرف‌کننده ۸۷ هزار ریال و صنف و صنعت ۱۱۵ هزار ریال بود و این تکنرخی بودن باعث ایجاد ناهماهنگی و فساد در بازار می‌شد.

رییس سازمان صمت خوزستان ادامه داد: با اعمال این دستورالعمل تکنرخی شدن این کالای اساسی، قیمت شکر در کارخانه ۱۱۵ هزار ریال است که با اختصاص سه درصد سود عمده‌فروشی و ۱۰ درصد خرده‌فروشی قیمت فله اعمال می‌شود و قیمت شکر بسته‌بندی هم با در نظر گرفتن هزینه بسته‌بندی توزیع می‌شود. وی گفت: اختلاف ناچیزی در قیمت شکر فله و بسته‌بندی وجود دارد و مردم می‌توانند شکر را به صورت فله و بسته‌بندی خریداری کنند. نظری بیان کرد: با تکنرخی شدن بازار اشباع

درباره امروز قدیمی ترین صنعت ایرانی

مصرف سالانه قند کشور در ایران حدود ۲.۲ میلیون تن است. به عبارت دیگر مصرف سرانه هر ایرانی حدود ۳۰ کیلوگرم است. در حال حاضر ۴۴ کارخانه تولید قند و شکر در کشور وجود دارد که ۹ کارخانه نیشکری و ۳۵ کارخانه چغندری هستند که از بین کل کارخانه های چغندری تنها ۲۷ کارخانه هم اکنون فعال هستند.

به گزارش بورس نیوز، صنعت قند و شکر پس از صنعت نساجی، دومین صنعت قدیمی ایران به حساب می آید. صنعت قند و شکر با توجه به استراتژیک بودن و منبع ارزان تأمین انرژی نسبت به سایر مواد غذایی، همواره مورد توجه و حمایت

دولت بوده است. بخش کشاورزی به عنوان مهم ترین بخش و تأمین کننده مواد اولیه، بخش نفت به عنوان تأمین کننده انرژی و بخش صنعت و حمل و نقل، بخش های مرتبط و تأثیر گذار در این صنعت بوده و بیشترین مصرف کننده قند و شکر در درجه اول خانوارها و سپس صنایع غذایی و لبنی است. محصول شکر در دنیا از دو محصول مهم کشاورزی چغندر قند و نیشکر حاصل می شود. با توجه به وضعیت آب و هوایی کشور و اقلیم آن عمده تولید شکر در کشور به صورت شکر چغندری است به طوری که طی سال های ۱۳۸۷-۱۳۷۰ به طور متوسط در حدود ۷۰ درصد شکر چغندری بوده و ۳۰ درصد مابقی نیز به صورت شکر نیشکری است. امروزه در شاخه صنایع غذایی قند، به عنوان یکی از محصولات استراتژیک در دنیا شناخته شده است انرژی زیاد در مقدار کمی از این ماده از یک طرف و کاربرد آن در اکثر صنایع نوشابه سازی، شکلات، شیرینی و سایر محصولات غذایی از طرف دیگر این ماده را به عنوان یک ماده شاخص در صنایع غذایی در آورده است. یکی از گسترده ترین صنایع در حوزه تولید مواد غذایی، صنعت قند و شکر است که محصول تولیدی از آن یعنی قند و شکر از مهم ترین مواد غذایی مورد استفاده در خانواده ها محسوب می شود. تنوع محصولات مختلف در این صنعت، طرفداران زیادی را به وجود آورده است که می تواند رشد خوبی در صادرات و ارزآوری کشور داشته باشد. در این آموزش تلاش شده است تا در مدت زمانی کوتاه، مواد اولیه همچون چغندر قند و نیشکر، مراحل تولید محصول نهایی به صورت مکانیزه و نیز محصولات جانبی و موارد مرتبط بیان شود. صنعت قند و شکر از بخش های مختلفی از جمله: کشاورزی، حمل و نقل، بازرگانی و انرژی، تشکیل شده است. صنعت قند و شکر یکی از قدیمی ترین صنایع ایران به شمار می آید که به دلیل در دسترس بودن و به عنوان یکی از منابع انرژی در ایران و کشورهای در حال توسعه، بسیار مورد تقاضای مصرف کنندگان قرار گرفته و یکی از صنایع مهم و مورد توجه برای دولت محسوب می شود. بیشترین مصرف شکر توسط خانوارها و سپس صنایع مختلف به خصوص صنایع غذایی است. این صنعت، یکی از صنایع پرمصرف در انرژی است و همچنین ضایعاتی دارد که سبب آلودگی محیط زیست می شود، اما امروزه می توان علاوه بر روش های شیمیایی متداول، از راه های فرآوری جدیدی بر مبنای تکنولوژی غشایی استفاده کرد و این مشکلات را برطرف نمود. تنوع محصولات تولید شده در این صنعت افزایش یافته است به طوری که می توان از ضایعات گیاه نیشکر به صورت پهنه استفاده کرده و محصولات جانبی فراوانی تولید نمود که به مصارف مختلف برسد.

با توجه به تمرکز کشور بر صادرات غیر نفتی و افزایش ارزآوری در این زمینه، تولید محصولات این صنعت می تواند رشد خوبی در کشور داشته باشد و با این افزایش می توان وابستگی کشور به واردات این محصول استراتژیک را کاهش داد.

وضعیت صنعت در ایران و جهان

مهم ترین گام در تولید قند و شکر تأمین نهاده های اولیه آن یعنی چغندر قند و نیشکر است و از این جهت صنعت قند و شکر وابستگی شدید به بخش کشاورزی دارد و اثرات عوامل موثر در زراعت این محصولات مستقیماً به صنعت و سایر بخش های وابسته منعکس شده و آنها را متأثر می سازد.

وضعیت صنعت شکر در جهان

در نقاط مختلف جهان و نسبت به شرایط آب و هوایی و امکانات طبیعی از دو محصول نیشکر و چغندر قند، شکر استحصال می شود. تولید کننده های عمده شکر در جهان عبارتند از برزیل، هند، چین، تایلند و آمریکا هستند که از میان آنها برزیل و هند روی هم حدود ۴۰ درصد شکر جهان را تولید می کنند. برزیل، تولید کننده ای که هزینه تولید شکر آن از سایر کشورها پایین تر است، نقش مهم و تعیین کننده ای در عرضه این کالا در جهان دارد. به علاوه در بلندمدت عواملی همچون سیاست گذاری دولت ها (مرتبط با بازار شکر) و چرخه تولید شکر در برخی از کشورهای بزرگ تولید کننده نیشکر در آسیا نیز در تولید شکر و نوسانات قیمت آن نقش خواهند داشت. چندین سال است برخی از تغییرات ساختاری روند معاملات شکر در جهان را دستخوش تغییر کرده است، عواملی که در سال های پیش رونق بر معاملات این کالا تأثیر گذار خواهند بود؛ از جمله افزایش تراکم صادرات از مناطق خاص (صادر کنندگان اندکی در سطح جهانی فعالیت می کنند) و کاهش حجم معاملات شکر سفید در سطح بین المللی.

وضعیت صنعت در کشور

ظرفیت سالانه تولیدی در کشور در مجموع حدود ۲.۵ میلیون تن است که تاکنون بیشترین تولید کل حدود ۲ میلیون تن در کشور بوده که متأثر میزان از تولید چغندر و نیشکر تولیدی است. این در حالی است که مصرف سالانه قند کشور در ایران حدود ۲.۲ میلیون تن است. به عبارت دیگر مصرف سرانه هر ایرانی حدود ۳۰ کیلوگرم است. در حال حاضر ۴۴ کارخانه تولید قند و شکر در کشور وجود دارد که ۹ کارخانه نیشکری و ۳۵ کارخانه چغندری هستند که از بین کل کارخانه های چغندری تنها ۲۷ کارخانه هم اکنون فعال هستند. شکر از جمله کالاهای مصرفی در جهان است که تنها به مصرف سرانه خانوارها محدود نمی شود و به طور گسترده ای کاربردهای صنعتی را نیز شامل می شود.

از ابتدای سال ۲۰۲۰ میلادی، بحران شیوع ویروس کرونا در این بازار هم تأثیر گذاشت و توانست تولید کنندگان بزرگ شکر در سطح جهان همچون برزیل، هند و تایلند را نیز با چالش جدی مواجه کند. در حال حاضر نیشکر به طور متوسط حدود ۸۰ درصد از تولید جهانی قند و شکر را در سطح دنیا تشکیل می دهد. تا پایان ماه سپتامبر سال ۲۰۲۰ میلادی، با وجود بحران گسترده شیوع کووید-۱۹ در جهان، کشورهای هند، برزیل، تایلند، چین، ایالات متحده آمریکا، مکزیک، روسیه،

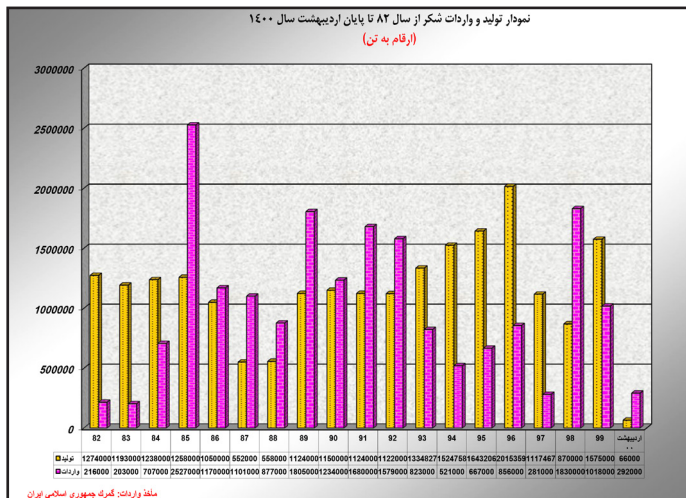
پاکستان، فرانسه و استرالیا جزو کشورهای برتر تولید کننده جهان شناخته شده و حدود ۷۰ درصد از تولید جهانی این محصول را به خود اختصاص داده اند. این در حالی است که محصولات قندی می توانند جایگزین های تولیدی مناسبی برای مواد غذایی مانند خوراک دام، فیبر و انرژی، به ویژه سوخت های زیستی (اتانول مبتنی بر شکر) و تولید هم زمان برق (باگاس نی) باشند. در واقع، نیشکر به طور کلی به عنوان یکی از مهم ترین و کارآمدترین منابع زیست توده برای تولید سوخت زیست محیطی در نظر گرفته می شود. طیف گسترده ای از مسائل زیست محیطی و اجتماعی با تولید و فرآوری شکر در ارتباط است و تولید کنندگان محصولات شکر

به علاوه شرکت های انرژی و مواد غذایی، به دنبال راه هایی برای رفع نگرانی های مربوط به تولید شکر، سوخت های زیست محیطی و پایدار هستند. به گزارش بورس نیوز، صنعت تولید قند و شکر یکی از صنایع آب بر کشور بوده که این صنعت با تولید فاضلاب های آلوده به مواد آلی و شاخص های آلاینده گی بالا، یکی از آلاینده ترین صنایع منابع آبی کشور محسوب می شود. در صورتی که قبل از دفع این فاضلاب ها به محیط زیست اقدامات لازم برای تصفیه آنها صورت نگیرد، این صنعت می تواند هزینه های جانبی بسیاری را به جامعه تحمیل کند

به طور میانگین کارخانه های فعال در کشور از نظر محیط زیستی حدود ۴۰ درصد ناکارآمد عمل می کنند و میانگین قیمت سایه های تولید هر کیلوگرم BOD (شاخص اکسیژن خواهی بیولوژیکی) در صنعت قند و شکر حدود ۴۳۳ هزار و ۷۶۳ ریال است.

افت حجم تولید شکر جهانی

بین سال های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۰ میلادی تخمین تولید جهانی شکر به حدود ۱۶۶.۲ میلیون تن متریک رسید، چراکه کشورهای بزرگ تولید کننده به دلیل عوارض ناشی از آب و هوا و افزایش حجم تولید اتانول، میزان تولید شکر خود را کاهش دادند. کشور برزیل نیز از جمله بزرگ ترین تولید کنندگان شکر در جهان، به دلیل سودآوری تولید اتانول، حجم تولیدات شکر خود را محدود کرد و ۳۵ درصد از تولید خود را به شکر و ۶۵ درصد را به تولید اتانول اختصاص داد. البته باید یادآور شد که عواملی همچون خشکسالی شدید و رطوبت هوا در برخی دیگر از مناطق جهان نیز باعث شد تا در طول سال های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۰ میلادی تولید شکر با افت مواجه شود، به طوری که کشورهای هند، تایلند و منطقه اتحادیه اروپا حجم تولیدات شکر خود را به ترتیب تا حدود ۲۸.۹، ۳۴.۳ و ۸.۲ میلیون تن متریک پایدار نگاه دارند. تمامی این عوامل به همراه شیوع گسترده ویروس کرونا دست به دست هم دادند تا از ابتدای سال ۲۰۲۰ میلادی قیمت جهانی شکر نیز بیش از ۶ درصد کاهش پیدا کند. با تمام این اوصاف، پیش بینی شده در فصل ابتدایی سال ۲۰۲۱ میلادی نیز تولید جهانی شکر حدود ۱.۱ میلیون تن کاهش پیدا کند که البته این روند نزولی ناشی از افزایش سطح آگاهی مصرف کنندگان در سطح جهان است که نسبت به سلامت خود توجه بیشتری دارند و مصرف بیش از اندازه قند و شکر را مضر می دانند. زیرا پیش از شیوع ویروس کرونا هم به دلیل این افزایش سطح آگاهی مصرف کننده، مصرف جهانی قند و شکر در حال کاهش بوده است. در واقع می توان گفت این اپیدمی در فصل گذشته ۲.۵ میلیون تن به میزان تقاضای مصرف شکر آسیب رسانده که اتحادیه اروپا در این امر پیش رو بوده و با کاهش مصرف بیش از ۵۰۰ هزار تن مواجه شده است.

خصوصی‌ها دیگر شکر وارد نمی‌کنند؟

دولت دوازدهم سرانجام و پس از آنکه دخل و خرج ارزی‌اش به دلیل فقدان صادرات نفت از تعادل خارج شد، تخصیص دلار ۴۲۰۰ تومانی برای واردات شکر را قطع کرد. این یک رخداد بزرگ بود که پیامدهای خود را بر جای گذاشته و نیز آثار آن مدت‌ها ادامه خواهد داشت. یکی از این پیامدها، کشیده شدن دندان طمع واردکنندگان شکر بود که دیگر دسترسی به دلار ارزان را از دست داده و فعلاً در کمین نشستند. آمار واردات شکر نشان می‌دهد، در حالی که واردات شکر در سال ۱۴۰۰ تا امروز از سوی دولت رقمی معادل ۲۷۹ هزار تن شده است، بخش خصوصی فقط ۱۳ هزار تن شکر وارد کرده است. این در حالی است که میزان واردات شکر از سوی بخش خصوصی در سال ۱۳۹۹ که هنوز دلار ۴۲۰۰ تومانی و دلار ترجیحی به واردات شکر اختصاص داده می‌شد ۸۰ درصد بیشتر از واردات شکر دولتی بوده است. نکته قابل اعتنا که در نمودار نیز دیده می‌شود این است که واردات شکر در سال ۱۴۰۰ رقم قابل اعتنایی است و می‌تواند تا زمان ورود شکر تولید داخل، بازار را از التهاب دور کند. افزایش سهم تولید داخل نسبت به واردات از دیگر رخدادهایی است که در سال ۱۳۹۹ شاهد آن بودیم و در نمودار به خوبی دیده می‌شود.

واردات شکر خام بصورت ماهیانه از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۴۰۰ (ارقام هزار تن)

ردیف	سال	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تبر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
۱	۱۳۸۵	۱۵۴	۹۴	۱۱۱	۲۰۵	۳۰۷	۱۹۲	۱۸۷	۲۲۳	۱۹۴	۲۹۸	۲۴۰	۲۷۶	۲۴۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۵۴	۲۴۸	۳۵۹	۵۶۴	۸۷۱	۱۰۶۳	۱۲۵۰	۱۴۷۳	۱۶۶۸	۱۹۶۵	۲۲۰۵	۲۴۸۱	۲۴۸۱
۲	۱۳۸۶	۲۳۶	۲۲۸	۱۱۲	۵۴	۱۱۱	۱۳۳	۶۱	۵۵	۶۵	۲۷	۵۰	۳۸	۱۱۷۰
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۲۳۶	۴۶۴	۵۷۶	۶۳۰	۷۴۱	۸۷۴	۹۳۵	۹۹۰	۱۰۵۵	۱۰۸۲	۱۱۳۲	۱۱۷۰	۱۱۷۰
۳	۱۳۸۷	۲۸	۲۹	۸۸	۸۹	۱۴۹	۱۷۳	۲۴	۶۸	۶۵	۱۲۶	۱۶۹	۹۳	۱۱۰۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۲۸	۵۷	۱۴۵	۲۳۴	۳۸۳	۵۵۶	۵۸۰	۶۴۸	۷۱۳	۸۳۹	۱۰۰۸	۱۱۰۱	۱۱۰۱
۴	۱۳۸۸	۱۱۹	۱۰۸	۵۷	۶۴	۴۲	۳۳	۹۴	۴۶	۴۵	۷۴	۱۲۲	۷۳	۸۷۷
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۱۹	۲۲۷	۲۸۴	۳۴۸	۳۹۰	۴۲۳	۵۱۷	۵۶۳	۶۰۸	۶۸۲	۸۰۴	۸۷۷	۸۷۷
۵	۱۳۸۹	۶۹	۱۰۷	۱۳۲	۲۳۴	۳۱۲	۳۳۰	۱۶۱	۱۱۲	۸۰	۶۳	۷۳	۱۳۲	۱۸۰۵
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۶۹	۱۷۶	۳۰۸	۵۴۲	۸۵۴	۱۱۸۴	۱۳۴۵	۱۴۵۷	۱۵۳۷	۱۶۰۰	۱۶۷۳	۱۸۰۵	۱۸۰۵
۶	۱۳۹۰	۰	۲۴	۱۲	۶۸	۳۰۱	۳۸۴	۳۱	۱۸	۱۷	۱۸۱	۱۴۲	۵۶	۱۲۳۴
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۲۴	۳۶	۱۰۴	۴۰۵	۷۸۹	۸۲۰	۸۳۸	۸۵۵	۱۰۳۶	۱۱۷۸	۱۲۳۴	۱۲۳۴
۷	۱۳۹۱	۵۰	۶۹	۱۲۱	۵۵	۱۵۴	۱۹۶	۱۹۰	۳۷	۲۲۸	۱۵۱	۳۰۷	۱۲۳	۱۶۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۵۰	۱۱۹	۲۴۰	۲۹۵	۴۴۹	۶۴۵	۸۳۵	۸۷۲	۱۱۰۰	۱۲۵۱	۱۵۵۸	۱۶۸۱	۱۶۸۱
۸	۱۳۹۲	۸۸	۱۵	۸۸	۱۱۴	۶۱	۱۵۹	۲۰۷	۱۱۵	۱۴۶	۱۳۴	۲۲۵	۲۲۷	۱۵۷۹
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۸۸	۱۰۳	۱۹۱	۳۰۵	۳۶۶	۵۲۵	۷۳۲	۸۴۷	۹۹۳	۱۱۲۷	۱۳۵۲	۱۵۷۹	۱۵۷۹
۹	۱۳۹۳	۱۶۵	۱۳۷	۲۱۱	۵۷	۴۰	۶۷	۴۷	۱۹	۸۰	۰	۰	۰	۸۲۳
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۶۵	۳۰۲	۵۱۳	۵۷۰	۶۱۰	۶۷۷	۷۲۴	۷۴۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳
۱۰	۱۳۹۴	۰	۵،۵	۱۱،۸	۹،۲	۱۲	۷۰	۱۰،۷	۱۷،۵	۱۰،۵	۲	۵	۲۴	۵۲۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۵،۵	۱۷،۳	۲۱	۳۳	۱۰۳	۲۱۰	۳۸۵	۴۹۰	۴۹۲	۴۹۷	۵۲۱	۵۲۱
۱۱	۱۳۹۵	۰	۰	۰	۲۵	۲۱	۱۷۰	۷۶	۵۰	۶۶	۶۸	۰	۱۶	۶۶۷
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۰	۰	۲۵	۴۶	۳۹۱	۴۶۷	۵۱۷	۵۸۳	۶۵۱	۶۵۱	۶۶۷	۶۶۷
۱۲	۱۳۹۶	۰	۱۹۵	۲۲۹	۱۲۹	۱۳۸	۱۶	۰	۵۵	۰	۱۴	۰	۸۰	۸۵۶
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۱۹۵	۴۲۴	۵۵۳	۶۹۱	۷۰۷	۷۰۷	۷۶۲	۷۶۲	۷۷۶	۷۷۶	۸۵۶	۸۵۶
۱۳	۱۳۹۷	۰	۳۸	۴۹	۱	۰	۰	۰	۰	۶۶	۰	۶۶	۶۱	۲۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۳۸	۴۹	۱	۰	۰	۰	۰	۱۳۲	۰	۱۳۲	۲۸۱	۲۸۱
۱۴	۱۳۹۸	۸۲	۲۱۳	۲۸۰	۲۲۰	۸۰	۱۴۳	۲۱۰	۹۸	۱۵۰	۱۷۱	۱۰۵	۷۸	۱۸۳۰
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۸۲	۲۹۵	۵۷۵	۷۹۵	۸۷۵	۱۰۱۸	۱۲۲۸	۱۳۲۶	۱۴۷۶	۱۶۴۷	۱۷۵۲	۱۸۳۰	۱۸۳۰
۱۵	۱۳۹۹	۹۷	۱۳۱	۲۰۱	۱۱۲	۲	۱۷۳	۱۴۲	۶۳	۶۳	۱۷	۱۶	۰	۱۰۱۸
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۹۷	۲۲۸	۴۲۹	۵۴۱	۵۴۳	۷۱۷	۸۵۹	۹۲۲	۹۸۵	۱۰۰۲	۱۰۱۸	۱۰۱۸	۱۰۱۸
۱۶	۱۴۰۰	۱۳	۲۷۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۹۲
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۳	۲۹۲	۲۹۲	۲۹۲	۲۹۲	۲۹۲	۲۹۲	۲۹۲	۲۹۲	۲۹۲	۲۹۲	۲۹۲	۲۹۲

۶۱۹

واردات شکر از سال ۸۴ تا پایان اردیبهشت سال ۱۴۰۰ به تفکیک خام و سفید

سال	سفید (هزار تن)	خام (هزار تن)	بها (دلار)	جمع واردات (دلار)	جمع واردات (هزار تن)	بها (دلار)
۱۳۸۴	۷۸	۶۲۹	۲۰،۱۲۴،۰۰۰	۲۰،۱۲۴،۰۰۰	۲۰۰	۱۹۷،۳۸۰،۰۰۰
۱۳۸۵	۶۳۷	۱،۸۹۰	۲۹۱،۳۷۱،۹۱۰	۲۹۱،۳۷۱،۹۱۰	۲،۵۲۷	۱۰،۱۷،۴۵۴،۴۶۹
۱۳۸۶	۳۴۸	۸۲۲	۱۳۳،۳۰۹،۳۴۴	۱۳۳،۳۰۹،۳۴۴	۱،۱۷۰	۴۰،۷۷۰،۷۱۰
۱۳۸۷	۱۰۳	۹۹۸	۳۷،۲۱۳،۳۳۲	۳۷،۲۱۳،۳۳۲	۱،۱۰۱	۳۳،۰۱۳،۳۴۵
۱۳۸۸	۲۷	۸۵۰	۸،۸۱۹،۹۰۶	۸،۸۱۹،۹۰۶	۸۷۷	۳۳،۴۶۶،۰۲۰
۱۳۸۹	۰	۱،۸۰۵	۰	۰	۱،۸۰۵	۷۰،۴۵۲،۰۴۷
۱۳۹۰	۶	۳،۷۹۹،۵۱۰	۰	۰	۱،۲۳۴	۷۵۳،۰۱۵،۳۳۴
۱۳۹۱	۰	۰	۰	۰	۱،۶۸۰	۱۰،۷۲۳،۴۱۳،۶۰۸
۱۳۹۲	۰	۰	۰	۰	۱،۵۷۹	۸۳۲،۱۸۷،۹۵۸
۱۳۹۳	۰	۰	۰	۰	۸۲۳	۳۷۷،۴۷۰،۴۴۰
۱۳۹۴	۴۹	۲۰،۴۷۹،۰۰۳	۰	۰	۵۲۱	۱۷۱،۸۳۷،۵۲۷
۱۳۹۵	۰	۰	۰	۰	۶۶۷	۳۲۰،۱۴۴،۹۷۸
۱۳۹۶	۰	۰	۰	۰	۸۵۶	۴۱۴،۷۴۲،۳۲۷
۱۳۹۷	۰	۰	۰	۰	۲۸۱	۱۰،۲۶۵،۴۰۵
۱۳۹۸	۰	۰	۰	۰	۱،۸۳۰	۶۴۲،۳۴۶،۳۳۷
۱۳۹۹	۰	۰	۰	۰	۱،۰۱۸	۳۷۰،۶۶۰،۰۰۰
۱۴۰۰	۰	۰	۰	۰	۲۹۲	۱۲۳،۱۴۰،۰۰۰
جمع	۱،۲۴۸	۵۱۵،۰۱۷،۰۰۵	۱۷،۷۲۰	۱۷،۷۲۰	۷،۳۳۵،۱۲۵،۵۰۳	۱۸۱،۰۲۷،۴۸۵

آمار واردات شکر از سال ۱۳۸۰ تا پایان اردیبهشت سال ۱۴۰۰ به تفکیک واردات دولتی و خصوصی

سال	واردات بخش خصوصی	واردات بخش دولتی	جمع واردات
۱۳۸۰	۰	۹۳۷	۹۳۷
۱۳۸۱	۰	۸۲۰	۸۲۰
۱۳۸۲	۵۶	۱۶۰	۲۱۶
۱۳۸۳	۴۲	۱۶۱	۲۰۳
۱۳۸۴	۸۰	۶۶۷	۷۰۷
۱۳۸۵	۱۴۸۵	۱۰۴۲	۲۵۲۷
۱۳۸۶	۹۶۲	۲۰۸	۱۱۷۰
۱۳۸۷	۱۱۰۱	۰	۱۱۰۱
۱۳۸۸	۸۷۷	۰	۸۷۷
۱۳۸۹	۱۸۰۵	۰	۱۸۰۵
۱۳۹۰	۱۲۳۴	۰	۱۲۳۴
۱۳۹۱	۱۱۷۵	۵۰۵	۱۶۸۰
۱۳۹۲	۹۹۲	۵۸۷	۱۵۷۹
۱۳۹۳	۵۶۲	۲۶۱	۸۲۳
۱۳۹۴	۳۴۴	۱۵۷	۵۰۱
۱۳۹۵	۳۵۸	۳۰۹	۶۶۷
۱۳۹۶	۷۱۸	۱۳۸	۸۵۶
۱۳۹۷	۸۶	۱۹۵	۲۸۱
۱۳۹۸	۶۵۵	۱۱۷۵	۱۸۳۰
۱۳۹۹	۶۵۰	۴۶۸	۱۰۱۸
۱۴۰۰	۱۳	۲۷۹	۲۹۲

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

ماهمانه

انجمن صنعتی کارخانهای قند و شکر ایران

زیر نظر شورای نویسندگان

صفحه آرا: علی صائمی

حروفچین: حمیدرضا خدابخش

تلفن و نمابر:

۸۸۹۶۹۰۵۵-۸۸۹۶۹۹۰۳

نشانی: تهران - میدان دکتر فاطمی

خیابان شهید گمنام - شماره ۱۴